

КЛАСОВА БОРОТБЯ В ЧЕХОСЛОВАЧИНІ.

Промислова криза в Чехословаччині, наслідком середньоєвропейської післявоєнної економіки і, зокрема, завдяки конкуренції і зверхності німецького промислу дійшла тепер до неймовірного заострення.

Спасуючи свої приходи, капіталісти у всіх галузях індустрії поставили кліч: зниження робітничої платні і побільшення дня праці — що найменше до 10 днів. Наступ йде на широкім фронті. Масові віддалення робітників з роботи спостерігаються у всіх галузях промислу. В Дуксі, в Брюксі, Кладері, в Остраві-Карвінським околиці металістів і гірників викидається на вулицю сотками і тисячами. В різних шахтах працюють тільки три дні на тиждень, в декотрих не більше як один день на тиждень. Підприємства у Вітковиці за один тиждень віддалили з роботи три тисячі робітників. Стітнес збираєть ся купити ці підприємства у Ротшильда і тому тисячі пролетарів повинні умерти з голоду, бо машини у Вітковиці мають бути відремонтовані і дуже правдоподібно вивезені до Тарнові.

Жалегідний вид представляє при тім натисковий буржуазії поведене керівних жовтих центральних правлінь союзів і партій. Газетарська боротьба центральних організацій з правительством і роботодавцями тягнеть ся вже майже три місяці, але зовсім безуспішно. Число безробітних зростає з кожним днем. Зубожіння пролетаріату доходить до незвичайних розмірів.

В ряді конференцій робітників різних галузей промислу виявляють ся настійлива воля пролетаріату Чехословаччини до завязотого зорганізованого опору.

Так, 18. вересня в Теплиці відбулася конференція шклярів північно-західної Чехії. Представник комуністичної партії, не діявчий на протестив жовтих членів правліня, дав доклад. В своїм звіті офіційний представник союзу примушений був признати, що вплив комуністів в професійнім русі шклярів взагалі дуже несприятливий. Після горячої промови представника комуністичної фракції, який підчеркнув, що клемч комунізму є єдність профсоюзів, витворив ся виразний настрій на користь комуністам. Жовті підприняли кроки, щоб не допустити до ухвалення якої небуль резолюції по основним принципальним питанням, покликаною на близьку національну конференцію шклярів. Але ідея революційної класової боротьби захоплює все більші і більші круги шклярів і революційні шклярі можуть надати ся, що на національній конференції перемога буде на їх стороні.

На конференції текстильщиків Фрідландського округу зістала ухвалена резолюція, яка запропонувала центральному правліню добити ся одного боювого фронту. Конференція вказала на необхідність бороти ся за виконане слідуючих домагаєть:

- 1) Об'єднане боротьби за збільшене заробітної платні.
- 2) Побільшене пенсій воєнним інвалідам і пенсіонерам.
- 3) Установлене допомог для безробітних у висоті середньої заробітної платні.
- 4) Знижене ціна на продукти першої необхідності.
- 5) Негайна конфіскація всіх свободних відповідних для мешканя приміщень з ціною віддачі їх бездомним.
- 6) Побільшене виробництва споживчих продуктів.
- 7) Контроля профсоюзів над всіми засобами сирівиці.
- 8) Контроля профсоюзів над засобами збіжжя.
- 9) Амністії і освободжене політичних в'язнів.
- 10) Негайне навязане торговельних і дипломатичних зносин з СРСР.

Резолюція підчеркнула необхідність установленя пролетарської диктатури, як єдиного чинника, який опрідлено веде до перемоги. Без сумніву на конференції панував той самий дух, який ми спостерігали на

недавню відбувшій ся конференції в Берні, яка особливо ярко виявила поворот в ліво пролетаріату Чехословаччини, його волю в енергічній боротьбі проти нападу капіталістів.

Гнів пролетарських мас виявляється в ряді демонстрацій і одноденних страйків, які безперестанно вибухають в різних місцевостях. Так, 15. вересня робітники металісти міста Праги, в числі їх понад 20.000 людей, вийшли на вулицю, протестуючи проти стремління роботодавців понизити заробітну платню. Після мітингу ухвалено резолюцію протесту проти поведеня союзу підприємців, в котрій зазначається ся початок загального наступу фабрикантів на пролетаріат. Резолюція констатує штучне скороченне часу праці і домагаєть ся строгого дотримуваня вісімгодинного дня праці. В резолюції робітники дають торжественний заповіт без ріжничі партій стати твердою стіною в обороні своїх інтересів.

В фабриці в Могельніці підприємств, в наслідок "фінансової кризи", викинуто на вулицю 150 робітників. Ся провакція капіталіста викликала такий сильний рух між робітниками, що підприємств закликали відділ жандармів для попередженя можливих заворушень. Робітники вийшли ся до фабрики, бажаючи самі даліше працювати, але зістали заатаковані 60-ма жандармами. Кінець кінців робітники, після того, як в справу вмішали ся профсоюзи, добились ся прийняти назад до фабрики всіх віддалених робітників.

Ріжничі робітники в Моравії, після відмовленя підприємців узглядити домагаєть робітників, проголосили 16. жовтня одноденний демонстраційний загальний страйк всіх ріжничих робітників Моравії.

Причини виникненя страйку на текстильних фабриках в Гротаві ясно показують, що правлінь Чехословаччини, яке находит ся цілком під впливом соціал-патріотів, своїм поведенем у відношеню до робітників конкурує з угорським Гортим. Уповномочені текстильщиків Гротаві звернулись до фабрикантів з домаганням розпочати переговори про заключенне нового колективного договору. Фабриканти відповіли мовчанкою. Кліч-ж робітники дізнали ся, що фабриканти рішили устроїти нараду, вони опустили підприємств і пішли шукати фабрикантів, щоб добити ся від них виразної відповіді. Предсідатель союзу підприємців текстильного промислу, трусливо сховавшись, і не вступаючи особисто в переговори, приобіцяв дати відповідь на другий день. Однак протягом ночі жандармерія арештувала ціле правлінь профсоюзу текстильщиків, на що текстильні робітники відповіли на другий день загальним страйком, до котрого прилучились робітники всіх інших підприємств. Завдяки такому енергічному і солідарному виступови всі маси, арештовані того самого дня ввечерю зістали освободжені.

Комуністичний вплив в професійних союзах Чехословаччини скоро зростає. Комуністам вдало ся осягнути більшість в правлінях слідуючих значних профсоюзів:

- a) в правліню союзу сільсько-господарських робітників, який числить 250.000 членів;
- b) робітників-хеміків, який числить 100.000 членів;
- v) деревних робітників — 25.000 членів;
- г) союзу будівельних робітників.

Конференція будівельників, яка відбула ся в вересні, повністю признала своїми принципами Червоного Профінтерна, жадаючи, щоб питання про прийняте рішучих кроків проти боротьби було поставлене на загальній зїзді профсоюзів, який має відбутися в грудні с. р.

Окремі центри гірників, наприклад, Клаудію, Розницький басейн, вже і попередно були під впливом комуністичної партії. В інших районах: в Остраві, північно-чеській о-

бласті буровуглевих шахт, значний вплив комуністів помічається ся лише за послідні місяці.

Треба відмітити зріст комуністичного руху серед металістів, після їх послідного страйку.

Навпаки, залізнодорожників треба зачислити до той категорії, настрої котрої ще не можна определити. Підприємств держави грозить масовим віддаленем робітників, скороченням штатів служачих і вже почала здійснити свої загрози. Само собою розумієть ся, що в першу чергу будуть віддалені комуністично настроєні елементи. Однак, ці призрачні кроки можуть приняти вплив комуністичної пропаганди тільки на деякий час.

Взагалі можна констатувати, що комуністичні позиції сильніші в Моравії, чим в Чехії і Словакії. Се показала послідна конференція моравських профсоюзів в Берні.

В грудні с. р. має відбутися загальний зїзд профсоюзів. На чім остаточно буде вирішене питане "Амстердам чи Москва".

бласти буровуглевих шахт, значний вплив комуністів помічається ся лише за послідні місяці.

Треба відмітити зріст комуністичного руху серед металістів, після їх послідного страйку.

Навпаки, залізнодорожників треба зачислити до той категорії, настрої котрої ще не можна определити. Підприємств держави грозить масовим віддаленем робітників, скороченням штатів служачих і вже почала здійснити свої загрози. Само собою розумієть ся, що в першу чергу будуть віддалені комуністично настроєні елементи. Однак, ці призрачні кроки можуть приняти вплив комуністичної пропаганди тільки на деякий час.

Взагалі можна констатувати, що комуністичні позиції сильніші в Моравії, чим в Чехії і Словакії. Се показала послідна конференція моравських профсоюзів в Берні.

В грудні с. р. має відбутися загальний зїзд профсоюзів. На чім остаточно буде вирішене питане "Амстердам чи Москва".

ФАБРИЧНА РОБОТА.

Проте, як ширять ся вістки про повстання на Радянській Україні і скільки в них правди читаємо в харківських "Вістях" з 10. листопада слідуючу статтю.

Один український журналіст недавно мріяв про утворенне "свогодишної" газети — хотів радянську пресу, що видається в важких технічних умовах, підняти під рівень старої буржуазної, коли інформація містила ся другого-ж дня після події. Журналіст сей, оведячи, поганю вистудіюючи економіку переходової доби, бо, за прихильним сприяєть низки радянських установ на чолі з поліграфвідділом, з його мрії вийшло те, що його ж власна газета, яка доти була, як і всі радянські, просто вчерашню, перетворила ся в передвчерашню.

А от за кордоном сього не може бути. Там почали з'являти ся навіть завітні газети. Техніка удосконалена, робота — фабрична.

Про кронштадські події писало ся в закордонній пресі на два тижні перед ними. Ще перед двома тижнями європейські газети були переповнені звітками про переворот в СРСР Росії, про захоплене Петрограда. А через два тижні дійсно вибухає кронштадська повстання, і Петроград обстрілюється. Чи не завітні газети у тій Європі?

Маємо знову приклад удосконалености європейської техніки. 18. жовтня у бесарабській газеті "Наше Слово" з'являється великими буквами звістка про генеральне повстання на Україні. Тотюник, знаходячись весь час у цілком звязку зі штабом Петлюри, на чолі сорокатисячної армії веде, мовляв, наступ на Україну. Ним заняті низку пунктів, як Кам'янець, Вінницю, Літви, Умань, Житомир (трохи не все Правобережжя). У Житомирі повстанці вирізали всіх 3.000 комуністів. Наступ розвивається ся далі.

На доказ автентичности своєї інформації, "Н.С." помічає іх Константинопольом, послідуючись на одеські "Вісти" з 6. жовтня, де ніби також надруковано наказ Губвиконкому про загальну мобілізацію від 18 до 45 років. "Н.С." наводить також деякі аналізи з апокрифичного № "Вістий", як наприклад: "Товариші, нам залишило ся або перемогти або умерти!"

Робота чиста. Звичайно, ніколи нічого подібного в одеських "Вістях" ні з 6. жовтня, ні за яке друге не було — ось переді мною конспект за жовтень. Брехня з подробицями є найправдоподібніша. І "Вісти" одеські, і 6. жовтня, і демагогія в газеті, і перечислене підручника географії — всі ці аксесуари розраховані на "солідність" вражіння.

Але через 7—10 днів дійсно починаєть ся наступ Тотюника. 25 і 28 жовтня банди його, за ласкавою допомогою польської військової влади, що приставила їх на кордон у ешелонах, відірвають ся на українську територію, дійсно роблять спробу просунути ся: одна в бік Кам'янка, друга — в напрямку Житомира. Правда, фобиди банди розбиті і наступ можна вважати за зліквідований, але справа не в його наслідках, а в причинах. Міжнародна фабрика чукот працює не просто в повітрі, а з певною метою. З початку виробляють ся спільний для чвергового наступу на пролетарську республіку, а потім провадить ся справедливий розподіл праці:

ЮНАЦТВО І ЖОВТНЕВА РЕВОЛЮЦІЯ.

(Спомини.)

Жаждні — важкі дні Керенщини. Сумна тиша, тиша перед бурєю.

І перша, невимовно яскрава блискавица — демонстрація робітничої молоді в Москві 15. жовтня. Се велика зоря, семічний предвісник той бурі, що наближаєть ся.

Юнацтво не вміло чекати. Соняшних радіощів прагнула його душа. Памятаю, як виникла демонстрація. Не можливо було дїзнатись хто був за її ініціатора. На засіданні Московського Комітету представники всіх районів Москви, відразу почали говорити про демонстрацію проти війни.

Дехто не згоджував ся, казали, що буржуазія може спробувати свій виступ, може викликати пролітне крові.

Але видно було одно: вразі, коли Союз Молоді не поведе на вулицю робітниче юнацтво, воно піде само.

Отже Московський Комітет Союзу Молоді "III Інтернаціонал", що нараховував тоді лише 200 членів взяв на себе керівництво демонстрацією.

15. жовтня — день демонстрації. Бадьоро і ласкаве сонце заливає вулиці промінем.

З самого-ранку до збірних пунктів сходять ся дівчата і юнаки.

"Ви-ж попереджали, що може бути стрілянина? Звідкіля-ж береть ся така видага? Ся юрба — все члени союзу, сіра невідомо маса! Яка сила дівчатого союзу — робітничий? Не-вже-ж вони такі хоробрі?"

Чи-ж нам боїти ся царських поспак? — Наче відповіді на слова товариша лунають могутні звуки молодих голосів.

Шикуюємось у колонії. Деметри Сотні дівчата і юнаки з радическими обличчями, десетки червоних прапорів з задрливо юними гаслами: "Тремтїть тирані — пролетар-юнак повстає проти війни"; "Війна—війні!"; "Всесвіт старий, не бори ся з нами — молоді; Вперед!"

А кругом юнаків ланцюком стоять сумні постаті дорослих робітників. Се — червоногвардійці. Іх надіслали комітети партії з схованою зброєю оборонити робітничу молоді.

"Діть спокійно, хвостикі (так називали членів союзу до рослі партійні товариші). Ми вас будемо обороняти. Ви — наше майбутнє!"

"Мі-й самі себе не дамо об'єднати" — наче сердять ся "хвостикі".

Гучно і бадьоро ідуть демонстранти. Буржуазія незрозуміло дивить ся, обличчя їй зморщене від злості, але й вона дивуєть ся юнацтвом завязя, навіть і вона не наслідують ся зупинити молодий бурний потік.

На Червоній площі зливають ся всі райони. Міцні звуки Інтернаціоналу лунають над таволою.

Всю червону площу вкрито демонстрантами. Ідемо до Сокольницької (тоді ще Скобелівської) площі. На балкон Союзу виходять переякані меншевики і ес-ери.

Пропонують розійти ся, але молоді не слухає їх, повернувшись потилицю до угодівців і радичесно кидаєть ся на зустріч представникам Московського Комітету Російської Соціал-Демократичної Революційної Партії (большевиків).

Гучно і радичесно зустрічає молоді промови своїх представників.

Мітинг закінчив ся. Молодь розходить ся по районах із співами "Червоного прапора" ковалів.

А завтра буржуазні часописи надрукували таку замітку: "Купка большевиків, чоловіка з 5000 валаштувала демонстрацію проти війни. Демонстрація мала мирний характер".

Буржуазія вдала, наче-б то вона не розуміє значеня протесту робочої молоді. Але пролетарська маса й партія большевиків почула бойове гасло, заклики юних пролетарів, що горів полум'ям, і через день оголосив війну війні.

Жовтневі дні. Весело тріщать кулемети. Темна непроглядна ніч. Потрібні люди до центру задля звязку. Хто піде? Звичайно, хвостикі. Хто краще за них виконає небезпечно й відважно доручене — пролізти через білогвардійські кулі з цінними секретними повідомленнями. З району до району, з району до центру під дощем кулі бігають члени союзу молоді і ні тині жаху або ваганя не було видно на їх обличчях.

"Перемога або смерть" — ось про що думає кожний з молодих воєнків. В окопах, на барикадах всюди подумам віри запалюють все оточене молоді герої. Всюди — вони перші в лавах.

Богато їх згинувло в жовтневих дні.

Ось товариш Ходик з Мисського району, робітник 18 років. Ходить завжди такий сумний.

"Занадто він серйозний" кажемо ми про нього. Але, дехто понав ся бій, ми бачимо Ходика в перших рядах. Він відразу виріс, зробив ся яскравим і сміливим. За день до перемоги його вбито на барикадах. Ізлучи останній раз в бій, він казав близьким товаришам: "Для мене жите не існує: крім пролетарської боротьби і з радістю віддав я в сій боротьбі себе всеюго."

Друга жертва — товариш Барболін з Бокальського району.

Його було забито підчас облоги будинку зайнятого юнкерами з Страсного монастиря. Пусто і сумно зробило ся без Барболіна в районі, замерло жите. Всюди, навіть в подробицях праці почувалась його рука. "Без нього треба починати з початку всю нашу організацію", скажили ся товариші з Сокольників і разом із ними вся Московська організація почувала біль утрати.

А ось товаришка з червоного Запорожжя, що рано загинула — Лисик-Лисичова.

Не вважаючи на молодість, вона встигла попрацювати в підполлю, беззавітно віддаючи всю себе, і в Союзі Молоді і в партії, виконуючи найвідповідальнішу працю. А коли приходять жовтневі дні, Лисича не задовольняєть ся тим, що працює в обложеному районі, бігаючи до центру під стріляниною ворогів:

"Я хочу до наших, до тих, хто в перших лавах, хто на барикадах".

Вона пішла, але куля постигла її раніше, ніж вона встигла добратися до своїх.

Сі жертви я згадую тепер.

А скільки загинуло на революційних фронтах, скільки забито підчас німецького наступу! Іх рахують сотками: І в сї дні, коли ми маємо ту пролетарську владу, що за нею гинуть наші найкращі товариші, в сї дні нашою помстою вбиваєм буде перемога великого ідеалу тих братів, що загинули.

Діть же без жаху по мертвих тілах.

Несіть їх прапор вперед! Ася.

АМНІСТІЯ ДО ІV. РОКОВИН ЖОВТНЕВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет Рад оголосив з приводу роковин Жовтневої Революції слідуючу амністію до блудних її синів:

"Розгром рідної і міжнародної контрреволюції, що зроблено однодушними зусиллями міського пролетаріату і незможного селянства, утворив міцні основи для дальшого розвитку мирного будівництва життя нашої країни і для укріпленя життя робітників і селян.

Перехід до нових умов господарського життя трудової республіки закріплює здобутки Жовтневої Революції, зміцнює Радянську Владу, фортецю світової боротьби пролетаріату. Цілком свідомо своєї сили Радянська Влада в честь четвертих роковин Жовтневої Революції широко відчиняє двері для повороту до чесного трудового життя всім тим робітникам і селянам, що здатні в справі будівництва нового життя спокуювати свій гріх перед Революційним народом.

З огляду на се В.Ц.В.К. ухвалює:

- 1) Всім, що вчинили до дня видання сєї амністії злочини і провини надати такі пільги:
  - а) Громадянам, яким вже призначено позбавлене волі на термін більш п'яти років або громадська примусова праця без позбавленя волі на такий же термін, скоротити термін карі до п'яти років.
  - б) Робітників і селян, яким вже призначено або буде призначено кару через позбавлене волі на термін 5 років і менше, або громадську примусову працю, без позбавленя волі на такий же термін, цілком простити і від звільнити від відповідальности звільнити.
  - в) Осіб командного складу Червоної Армії і Червоноармії, що вийшли з робітників і селян, яким за військове дезертирство, звичайне або злосливне, і за інші провини і злочини, звязані з відбуванем військової служби, виключаючи шпигунство, державну зраду, контрреволюцію, бандітизм або великі крадіжки народного майна, вже визначено, або може бути визначено позбавлене волі або громадську примусову працю без позбавленя волі, від відповідальности й кар звільнити.
  - г) Ся амністія поширюєть ся в випадках в ній зазначених на осіб, котрих обвинувачено або обвинувачуєть ся всіма судовими, судово-адміністративними установами, цивільними і військовими, не виключаючи і товарисько-дисциплінарних судів.
- 2) Чинність ст. 2 сєї амністії не поширюєть ся:
  - а) на осіб, що вчинили злочини чи провини після покращення їх долі актом амністії, помилуванем або постановою комісії до розгрукці місць ув'язненя;
  - б) на осіб, яким вищу міру карі замінено по амністії або по помилуваню лекшою карою, ніж позбавлене волі на 5 років;
  - в) на карних рецидивістів і винних в шпигунстві або державній зраді.
- 3) Передане сєї амністії припоручити Губерніальним Відділам Юстиції.
- 4) Загальний догляд амністії і видане в розвиток її обовязково для всіх органів Радянської Влади інструкції припоручити Народному Комісаріату Народному Комісаріату Юстиції.
- 5) Сїй амністії чинність надаєть ся по телеграфу.

Голова В.Ц.В.К. Петровський. Секретар В.Ц.В.К. А. Іванів.

Державна індустрія.

Текстильний промисл на Україні обимає три бавовняні ткальні, трійцять вовняних фабрик, сім трикотажних фабрик та нитяних прядильень. З трійцять вовняних фабрик 12 найбільших працює під зарядом державним, 18 менших здане в аренду підприємцям. Також працює нині дев'ять ватних заводів. В Харкові закладено великі направи зарстаті тварових вовнян.

Закон проти комуністів в Польщі.

Рада польських міністрів на засіданню дня 10. листопада, за твердилла проект закону для боротьби з комунізмом в Польщі.